

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-04-27

§ 138

Deklarationen för en stark demokrati

KSN-2021-01107

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** Uppsala kommun ska underteckna Deklarationen för en stark demokrati.

Sammanfattning

Kommittén Demokratin 100 år har tagit fram ”Deklarationen för en stark demokrati” (bilaga). Deklarationen syftar till att samla och engagera de krafter som stödjer demokratin som styrelseskick och uppmuntra att fler tar tydlig ställning och arbetar för att stärka demokratin. Kommittén bjuder in aktörer att underteckna deklARATIONEN för att tydliggöra sitt ställningstagande för demokratin.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-04-19
- Bilaga: Deklarationen för en stark demokrati

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-04-19

Diarienummer:
KSN-2021-01107

Handläggare:
Christian Dahlmann

Deklarationen för en stark demokrati

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** Uppsala kommun ska underteckna Deklarationen för en stark demokrati.

Ärendet

Kommittén Demokratin 100 år har tagit fram "Deklarationen för en stark demokrati" (**bilaga**). Deklarationen syftar till att samla och engagera de krafter som stödjer demokratin som styrelseskick och uppmuntra att fler tar tydlig ställning och arbetar för att stärka demokratin. Kommittén bjuder in aktörer att underteckna deklARATIONEN för att tydliggöra sitt ställningstagande för demokratin.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Jämställdhetsperspektivet är beaktat i beredningen av ärendet. Näringslivs- och barnperspektiven bedöms inte vara relevant i ärendet.

Föredragning

2021 är det 100 år sedan både kvinnor och män för första gången fick rösta i val till riksdagen. Under 2020 och 2021 genomför regeringen därför en nationell kraftsamling "Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati" för att säkerställa en levande och uthållig demokrati för framtiden. Som ett led i arbetet har regeringen tillsatt kommittén "Demokratin 100 år" som har i uppdrag att planera, samordna och genomföra en samling av insatser och aktiviteter för en stark demokrati.

Kommittén tagit fram "Deklarationen för en stark demokrati". Deklarationen syftar till att samla och engagera de krafter som stödjer demokratin som styrelseskick och uppmuntra att fler tar tydligt ställning och arbetar för att stärka demokratin. Den tar

avstamp i att Sveriges demokrati fyller 100 år och att det är ett viktigt tillfälle att uppmärksamma och stärka demokratin.

De aktörer som undertecknar deklarationen tar ställning för alla människors lika värde, de grundläggande fri- och rättigheterna och rättsstatens principer och tar avstånd från diskriminering, extremism, främlingsfientlighet, korruption och rasism. För att stärka demokratin ska aktörerna som ansluter sig till deklarationen:

- verka för att fler får en god kunskap och medvetenhet om det demokratiska systemet,
- arbeta för att fler deltar aktivt och står upp för demokratin, och
- bidra till ett samtalsklimat som kännetecknas av öppenhet och respekt.

För att uppmärksamma och tydliggöra sitt ställningstagande för demokratin planerar Länsstyrelsen Uppsala län att signera "Deklarationen för en stark demokrati" Länsstyrelsen har även uppmanat myndigheter, kommuner, civilsamhällesorganisationer och andra aktörer i länet att signera deklarationen och på så vis delta i det gemensamma regionala arbetet för en stark och hållbar demokrati.

Varje undertecknande part ska i samband med undertecknandet av deklarationen presentera åtgärder som syftar till att stärka demokratin och som man avser genomföra under 2021. De åtgärder Uppsala kommun avser presentera är:

- Lokal värd för MR-dagarna, Nordens största forum för mänskliga rättigheter
- Jämställdhetsbokslut
- Ökat valdeltagandet 2022
- Deltagande i satsningen på samhällskontrakt
- Barnrättsarbete
- Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism
- Kommunikation och dialog kring demokrati

En beskrivning av respektive åtagande finns i **bilaga 2**. Samtliga åtaganden är planerade och resurssatta inom ramen för ordinarie verksamhet eller parallella projekt och satsningar. Att genomföra dessa åtaganden medför inga extra kostnader och kräver inga extra resurser.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga ekonomiska konsekvenser

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2021-04-19
- Bilaga: Deklarationen för en stark demokrati

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Deklaration för en stark demokrati

Bakgrund

År 2021 är det 100 år sedan demokratin fick sitt genombrott i Sverige. Vårt demokratiska styrelseskick har haft en helt avgörande betydelse för vårt lands historia, utveckling och välstånd.

Det finns många skäl att vara stolta över vår demokrati och dess hundraåriga historia. Samtidigt ska vi minnas att kampen om vem som ska inkluderas i demokratin har fortsatt långt efter 1921. Att fortsätta utveckla demokratin är nödvändigt idag, liksom det var för 100 år sedan.

Trots att demokratin står sig stark i Sverige finns det flera hot som måste tas på stort allvar. Runt om i världen utmanas och försvagas demokratier. I Sverige står många människor utanför som varken deltar eller är delaktiga. Samtalsklimatet hårdnar och antidemokratiska aktörer blir allt mer synliga.

Kommittén Demokratin 100 år har i uppdrag att planera, samordna och genomföra en samling av insatser och aktiviteter för att stärka demokratin. Under rubriken Vår demokrati – värd att värna varje dag samlar vi aktörer som vill bidra till att stärka och utveckla demokratin i Sverige och säkra att den står sig stark även de kommande 100 åren.

Deklarationen syftar till att ena de krafter som stödjer demokratin som styrelseskick och uppmuntra att fler tar tydligt ställning och arbetar för att stärka demokratin.

Deklarationen är framtagen av kommittén Demokratin 100 år och är en del i kommitténs arbete med att etablera en nationell samling *Vår demokrati – värd att värna varje dag*. Deklarationen tar avstamp i att Sveriges demokrati fyller 100 år och att det är ett viktigt tillfälle att uppmärksamma och stärka demokratin. De aktörer som antar deklARATIONEN åtar sig att under åren 2020–2021 bidra till de åtaganden som anges i deklARATIONEN. Ambitionen är att ett stort antal aktörer kommer att skriva under deklARATIONEN.

Aktörernas åtaganden

Vi värnar alla människors lika värde, de grundläggande fri- och rättigheterna och rättsstatens principer och tar avstånd från diskriminering, extremism, främlingsfientlighet, korruption och rasism. Vi vill bidra till att demokratin står sig stark även i framtiden genom att:

- verka för att fler får en god kunskap och medvetenhet om det demokratiska systemet,
- arbeta för att fler deltar aktivt och står upp för demokratin, och
- bidra till ett samtalsklimat som kännetecknas av öppenhet och respekt.

Vi behöver agera nu för att säkra en stark demokrati även i framtiden. Demokratin får aldrig tas för given.

Deklaration för en stark demokrati

Åtaganden för Uppsala kommun

Lokal värd för MR-dagarna, Nordens största forum för mänskliga rättigheter

Redan 2017 ansökte kommunen om värdskapet för MR-dagarna tillsammans med Uppsala universitet, Länsstyrelsen i Uppsala län, Region Uppsala och civilsamhället i Uppsala. I Uppsala finns ett starkt engagemang för mänskliga rättigheter. Kommunen och de andra lokala samverkanspartners vill alla vara ett föredöme när det gäller att respektera, skydda och främja de mänskliga rättigheterna. Genom att vi är flera samarbetspartners vill vi gemensamt som värdstad se att utvecklingen av arbetet med mänskliga rättigheter tar ordentliga kliv framåt, både lokalt, regionalt och nationellt.

Arbetet med mänskliga rättigheter är ett grunduppdrag för kommunen. Vi ska vara kompetenta inom området mänskliga rättigheter. Kommunen ska vara en öppen och transparent kommun utan några som helst diskriminerande strukturer. I Uppsala ska du kunna leva jämställt, jämlikt och vara delaktig i samhällsutvecklingen. Uppsala ska bli en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet.

Exempel på aktiviteter som Uppsala kommun arrangerar under MR-dagarna är:

- Värd för en digital monter där besökare kan lära dig mer om kommunens arbete för mänskliga rättigheter och ta del av bland annat ett samtal med rektor och pedagog från Växthusets förskola om deras demokratiarbete.
- Arrangera seminarier och debatter under MR-dagarna. En del kostnadsfria och öppna för allmänheten.
- Erbjud gymnasieklasser att få ta del av MR-dagarna utan kostnad.

Jämställdhetsbokslut

Uppsala kommun tar fram ett jämställdhetsbokslut varje år. Där följer kommunen upp hur det står till med jämställdheten i kommunen, både som plats och organisation. Med uppföljningen vill kommunen hålla invånare, chefer och medarbetare informerade om hur utvecklingen ser ut för jämställdheten, men också vad som fortsatt behöver göras för att stärka jämställdheten i Uppsala. Bokslutet är ett viktigt verktyg för att utveckla och ständigt förbättra kommunkoncernens verksamhet. För att förändra de rådande ojämställda samhällsstrukturerna ska kommunen arbeta för att erbjuda rättssäker och likvärdig service av god kvalitet inom sina olika verksamheter oavsett kön.

Ökat valdeltagandet 2022

Under året (2021) ska kommunen ta fram en plan för ett högt och jämlikt valdeltagande 2022. Uppsala har bland det högsta valdeltagandet i landet, men det skiljer fortfarande alltför mycket mellan olika valdistrikt i kommunen. Att rösta i fria och allmänna val är en grundläggande demokratisk rättighet. Ett högt och jämlikt valdeltagande är en indikator på att demokratin fungerar.

Deltagande i satsningen på samhällskontrakt

Under 2021 ingår Uppsala kommun i Sveriges kommuner och regioners (SKR) satsning på samhällskontrakt. Arbetet innebär att kommunen prövar metoder för fördjupad demokrati och samskapande i att lösa olika knäckfrågor och utmaningar, tillsammans med kommuninvånare och andra organisationer. Under 2021 kommer detta arbete till att börja med prövas i en stadsdel i samband med utvecklingen av ett allaktivitetshus.

Barnrättsarbete

Kommunen åtar sig att fortsatt arbeta med kompetenshöjande insatser i den egna organisationen för att kommunens medarbetare ska ha kunskaper om barnrätt och kunna fatta barnrättsmedvetna beslut. Kommunen kommer fortsatt ha ett utvidgat samarbete med Barnombudet i Uppsala län.

Handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter och motverka diskriminering och rasism

Kommunen har antagit en kommunövergripande handlingsplan för att främja mänskliga rättigheter. Genom handlingsplanen åtar sig kommunen att se till att underrepresenterade grupper alltid ska kunna delta i medborgardialoger, policy- och planarbete. Vidare att säkra att chefer och medarbetare i kommunen har kompetens att driva antidiskrimineringsarbetet framåt. All kommunikation som kommunen tar fram ska vara tillgänglig, begriplig och användbar för alla. Vartannat år ska vi i kommunen genomföra språkkartläggningar för att ha överblick över den samlade språkkompetensen i nationella minoritetsspråken.

Kommunikation och dialog kring demokrati

Uppsala kommun åtar sig att sprida information om arbetet med Uppsala kommuns åtaganden via kommunens officiella webbplats samt via kommunens kanaler i sociala medier. Uppsala kommun åtar sig även att internt och externa kommunicera om satsningen "Demokratin 100 år – samling för en stark demokrati".